

I

(Νομοθετικές πράξεις)

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2015/1794 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 6ης Οκτωβρίου 2015

που τροποποιεί τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2008/94/ΕΚ, 2009/38/ΕΚ και 2002/14/ΕΚ και τις οδηγίες του Συμβουλίου 98/59/ΕΚ και 2001/23/ΕΚ όσον αφορά τους ναυτικούς

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 153 παράγραφος 2 στοιχείο β), σε συνδυασμό με το άρθρο 153 παράγραφος 1 στοιχεία β) και ε),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 153 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δύνανται, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, να θεσπίζουν, μέσω οδηγιών, ελάχιστες απαιτήσεις οι οποίες εφαρμόζονται σταδιακά με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την ενημέρωση των εργαζομένων και τη διαβούλευση με αυτούς. Στις οδηγίες αυτές πρέπει να αποφεύγεται η επιβολή δυσανάλογων δαπανών ή διοικητικών, οικονομικών και νομικών περιορισμών οι οποίοι θα παρεμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων οι οποίες είναι οι κινητήριες δυνάμεις για βιώσιμη ανάπτυξη και θέσεις εργασίας.
- (2) Οι οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2008/94/ΕΚ ⁽⁴⁾, 2009/38/ΕΚ ⁽⁵⁾ και 2002/14/ΕΚ ⁽⁶⁾ και οι οδηγίες του Συμβουλίου 98/59/ΕΚ ⁽⁷⁾ και 2001/23/ΕΚ ⁽⁸⁾ είτε εξαιρούν ορισμένους ναυτικούς από το πεδίο εφαρμογής τους είτε επιτρέπουν στα κράτη μέλη να τους εξαιρούν.

⁽¹⁾ ΕΕ C 226 της 16.7.2014, σ. 35.

⁽²⁾ ΕΕ C 174 της 7.6.2014, σ. 50.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Ιουλίου 2015 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2015.

⁽⁴⁾ Οδηγία 2008/94/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2008, περί προστασίας των μισθωτών σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εργοδότη (ΕΕ L 283 της 28.10.2008, σ. 36).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2009/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή διαδικασίας σε επιχειρήσεις και ομίλους επιχειρήσεων κοινοτικής κλίμακας με σκοπό να ενημερώνονται οι εργαζόμενοι και να ζητείται η γνώμη τους (ΕΕ L 122 της 16.5.2009, σ. 28).

⁽⁶⁾ Οδηγία 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (ΕΕ L 80 της 23.3.2002, σ. 29).

⁽⁷⁾ Οδηγία 98/59/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Ιουλίου 1998, για προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τις ομαδικές απολύσεις (ΕΕ L 225 της 12.8.1998, σ. 16).

⁽⁸⁾ Οδηγία 2001/23/ΕΚ του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών, σχετικά με τη διατήρηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβιβάσεων επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων (ΕΕ L 82 της 22.3.2001, σ. 16).

- (3) Στην ανακοίνωσή της της 21ης Ιανουαρίου 2009 με τίτλο «Στρατηγικοί στόχοι και συστάσεις πολιτικής της ΕΕ για τις θαλάσσιες μεταφορές μέχρι το 2018», η Επιτροπή τόνιζε τη σημασία της δημιουργίας ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου προκειμένου να γίνει ανταγωνιστικότερος ο τομέας της ναυτιλίας.
- (4) Η ύπαρξη και/ή η δυνατότητα θέσπισης εξαιρέσεων μπορεί να εμποδίζει τους ναυτικούς να απολαύουν πλήρως τα δικαιώματά τους για δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας και στην ενημέρωση και τη διαβούλευση ή να περιορίζουν την πλήρη απόλαυση των δικαιωμάτων αυτών. Στον βαθμό που η ύπαρξη και/ή δυνατότητα θέσπισης εξαιρέσεων δεν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και οι ναυτικοί δεν απολαύουν ίσης μεταχείρισης, οι διατάξεις που επιτρέπουν τέτοιου είδους εξαιρέσεις θα πρέπει να καταργηθούν.
- (5) Η παρούσα νομική κατάσταση, η οποία εν μέρει επικρατεί ως επακόλουθο του ιδιάζοντος χαρακτήρα του ναυτικού επαγγέλματος, οδηγεί σε άνιση μεταχείριση της ίδιας κατηγορίας εργαζομένων από τα διάφορα κράτη μέλη, ανάλογα με το κατά πόσον εφαρμόζουν ή όχι τις εξαιρέσεις και τους προαιρετικούς αποκλεισμούς που επιτρέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Ένας σημαντικός αριθμός των κρατών μελών δεν έχει κάνει ή έχει κάνει περιορισμένη μόνο χρήση των εν λόγω προαιρετικών εξαιρέσεων.
- (6) Στην ανακοίνωσή της της 10ης Οκτωβρίου 2007, με τίτλο «Μια ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική για την Ευρωπαϊκή Ένωση», η Επιτροπή τόνιζε ότι αυτή η πολιτική θεμελιώνεται στη σαφή αναγνώριση ότι όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τους ωκεανούς και τις θάλασσες της Ευρώπης είναι αλληλοσυνδεόμενα και ότι οι σχετικές με τη θάλασσα πολιτικές πρέπει να αναπτυχθούν με τρόπο κοινό και ενιαίο ώστε να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Τόνιζε επίσης την ανάγκη αύξησης του αριθμού και της ποιότητας των θέσεων εργασίας στη ναυτιλία για τους πολίτες της Ένωσης και τη σημασία της βελτίωσης των συνθηκών εργασίας στα πλοία, μεταξύ άλλων μέσω επενδύσεων στην έρευνα, την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την υγεία και την ασφάλεια.
- (7) Η παρούσα οδηγία είναι σύμφωνη με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και τους στόχους της για την απασχόληση και με τη στρατηγική που καθορίζεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 23ης Νοεμβρίου 2010, με τίτλο «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας: Ευρωπαϊκή συμβολή για την πλήρη απασχόληση».
- (8) Η επονομαζόμενη γαλάζια οικονομία αντιπροσωπεύει σημαντικό μερίδιο της οικονομίας της Ένωσης με όρους θέσεων εργασίας και ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας.
- (9) Σύμφωνα με το άρθρο 154 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή προέβη σε διαβουλεύσεις με τους κοινωνικούς εταίρους σε ενωσιακό επίπεδο σχετικά με τον ενδεχόμενο προσανατολισμό της δράσης της Ένωσης στον τομέα αυτόν.
- (10) Στο πλαίσιο του κοινωνικού τους διαλόγου, οι κοινωνικοί εταίροι του ναυτιλιακού τομέα κατέληξαν σε κοινή συμφωνία η οποία είναι μείζονος σημασίας για την παρούσα οδηγία. Η εν προκειμένω συμφωνία επιτυγχάνει εξισορρόπηση μεταξύ της ανάγκης να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας των ναυτικών και της ανάγκης να ληφθούν υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά του τομέα.
- (11) Λαμβάνοντας υπόψη την ιδιομορφία του τομέα της ναυτιλίας και τις ιδιαίτερες συνθήκες εργασίας των εργαζομένων, που επηρεάζονται από τις εξαιρέσεις οι οποίες καταργούνται με την παρούσα οδηγία, είναι απαραίτητο να προσαρμοστούν ορισμένες από τις διατάξεις των οδηγιών που τροποποιούνται από την παρούσα οδηγία ώστε να αντανακλούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου τομέα.
- (12) Έχοντας υπόψη τις τεχνολογικές εξελίξεις των τελευταίων ετών, ιδίως σε ό,τι αφορά την τεχνολογία επικοινωνιών, οι απαιτήσεις ενημέρωσης και διαβούλευσης θα πρέπει να επικαιροποιηθούν και να εφαρμοστούν κατά τον πλέον κατάλληλο τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης νέων τεχνολογιών για την εξ αποστάσεως επικοινωνία και με ενίσχυση της διαθεσιμότητας του διαδικτύου και εξασφάλιση της λελογισμένης χρήσης του επί των σκαφών, ούτως ώστε να βελτιωθεί η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (13) Τα δικαιώματα των ναυτικών που διέπονται από την παρούσα οδηγία και έχουν αναγνωρισθεί από τα κράτη μέλη στην εθνική τους νομοθεσία για την εφαρμογή των οδηγιών 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK και 2001/23/EK δεν θα πρέπει να θιγούν. Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως δικαιολογία για οπισθοδρόμηση σε σχέση με την επικρατούσα κατάσταση στα κράτη μέλη.
- (14) Η σύμβαση ναυτικής εργασίας του 2006 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας αποσκοπεί στο να επιτευχθούν τόσο αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας και διαβίωσης των ναυτικών, με τη θέσπιση προτύπων υγείας και ασφάλειας, όσο και δίκαιοι όροι απασχόλησης και επαγγελματικής κατάρτισης, και να εξασφαλίσει ισότιμο ανταγωνισμό για τους πλοιοκτήτες μέσω της παγκόσμιας εφαρμογής της, καθώς και να διασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού σε διεθνές

επίπεδο όσον αφορά ορισμένα, αλλά όχι όλα, τα δικαιώματα των εργαζομένων, ανεξαρτήτως εθνικότητας ή σημαίας του πλοίου. Η εν λόγω σύμβαση, η οδηγία 2009/13/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ και οι οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2009/16/ΕΚ ⁽²⁾ και 2013/54/ΕΕ ⁽³⁾ καθορίζουν το δικαίωμα των ναυτικών για αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας σε ευρύ φάσμα τομέων, παρέχουν συναφή δικαιώματα και προστασία κατά την εργασία για τους ναυτικούς και συμβάλλουν στη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού, συν τοις άλλοις και εντός της Ένωσης.

- (15) Η Ένωση θα πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης επί των πλοίων και να αξιοποιήσει τη δυνατότητα για καινοτομία προκειμένου να καταστήσει τη ναυτιλία ελκυστικότερη για τους ναυτικούς της Ένωσης, μη εξαιρουμένων των νέων εργαζομένων.
- (16) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας, ήτοι η βελτίωση των συνθηκών εργασίας των ναυτικών, η ενημέρωση και η διαβούλευση με αυτούς, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, λόγω της κλίμακας και των επιπτώσεων της δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικής, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του προαναφερθέντος στόχου.
- (17) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ειδικότερα το δικαίωμα σε δίκαιες και πρόσφορες συνθήκες εργασίας και το δικαίωμα στην ενημέρωση και τη διαβούλευση στο πλαίσιο της επιχείρησης. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.
- (18) Κατά συνέπεια, οι οδηγίες 2008/94/ΕΚ, 2009/38/ΕΚ, 2002/14/ΕΚ, 98/59/ΕΚ και 2001/23/ΕΚ θα πρέπει να τροποποιηθούν αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τροποποίηση της οδηγίας 2008/94/ΕΚ

Το άρθρο 1 παράγραφος 3 της οδηγίας 2008/94/ΕΚ αντικαθίσταται από τα ακόλουθα:

«3. Όταν εφαρμόζεται ήδη τέτοια διάταξη στην εθνική τους νομοθεσία, τα κράτη μέλη μπορούν να συνεχίσουν να εξαιρούν οικιακούς εργαζομένους που απασχολούνται από φυσικό πρόσωπο από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας.».

Άρθρο 2

Τροποποιήσεις της οδηγίας 2009/38/ΕΚ

Η οδηγία 2009/38/ΕΚ τροποποιείται ως εξής:

- 1) Στο άρθρο 1 η παράγραφος 7 απαλείφεται.
- 2) Στο άρθρο 10 παράγραφος 3 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Ένα μέλος ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή ο αναπληρωτής του, που είναι μέλος πληρώματος ποντοπόρου σκάφους, δικαιούται να συμμετέχει σε συνεδρίαση της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή σε οποιαδήποτε άλλη συνάντηση κατά τις όποιες διαδικασίες που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3, σε περίπτωση που το εν λόγω μέλος ή ο αναπληρωτής του δεν βρίσκεται εν πλω ή σε λιμένα κράτους διαφορετικού από εκείνο στο οποίο η ναυτιλιακή εταιρεία έχει την έδρα της, όταν πραγματοποιείται η συνεδρίαση.

⁽¹⁾ Οδηγία 2009/13/ΕΚ του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2009, για την εφαρμογή της συμφωνίας που συνήψαν η Ένωση Εφοπλιστών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕCSA) και η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία των Ενώσεων Εργαζομένων στις Μεταφορές (ETF) σχετικά με τη σύμβαση ναυτικής εργασίας του 2006 και για τροποποίηση της οδηγίας 1999/63/ΕΚ (ΕΕ L 124 της 20.5.2009, σ. 30).

⁽²⁾ Οδηγία 2009/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με τον έλεγχο των πλοίων από το κράτος λιμένα (ΕΕ L 131 της 28.5.2009, σ. 57).

⁽³⁾ Οδηγία 2013/54/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013, σχετικά με ορισμένες υποχρεώσεις του κράτους σημαίας για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις και την εφαρμογή της σύμβασης Ναυτικής Εργασίας, 2006 (ΕΕ L 329 της 10.12.2013, σ. 1).

Οι συνεδριάσεις, όπου είναι εφικτό, πρέπει να προγραμματίζονται ώστε να διευκολύνουν τη συμμετοχή των μελών, ή των αναπληρωτών, που είναι μέλη των πληρωμάτων ποντοπόρων σκαφών.

Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα μέλος της ειδικής διαπραγματευτικής ομάδας ή του ευρωπαϊκού συμβουλίου εργαζομένων ή ο αναπληρωτής του, που είναι μέλος του πληρώματος ποντοπόρου σκάφους, δεν δύναται να παραστεί στη συνεδρίαση, εξετάζεται η δυνατότητα χρησιμοποίησης, εφόσον είναι δυνατόν, νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας.».

Άρθρο 3

Τροποποίηση της οδηγίας 2002/14/EK

Το άρθρο 3 παράγραφος 3 της οδηγίας 2002/14/EK απαλείφεται.

Άρθρο 4

Τροποποιήσεις της οδηγίας 98/59/EK

Η οδηγία 98/59/EK τροποποιείται ως εξής:

- 1) Στο άρθρο 1 παράγραφος 2 το στοιχείο γ) απαλείφεται.
- 2) Στο άρθρο 3 παράγραφος 1 προστίθεται το εξής εδάφιο μετά το δεύτερο εδάφιο:

«Όταν η σχεδιαζόμενη ομαδική απόλυση αφορά τα μέλη του πληρώματος ποντοπόρου σκάφους, ο εργοδότης ενημερώνει την αρμόδια αρχή του κράτους της σημαίας που φέρει το σκάφος.».

Άρθρο 5

Τροποποίηση της οδηγίας 2001/23/EK

Το άρθρο 1 παράγραφος 3 της οδηγίας 2001/23/EK αντικαθίσταται από τα ακόλουθα:

«3. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε μεταβίβαση ποντοπόρου σκάφους το οποίο αποτελεί μέρος μεταβίβασης επιχείρησης, εγκατάστασης ή τμήματος επιχείρησης ή εγκατάστασης κατά την έννοια των παραγράφων 1 και 2, υπό τον όρο ότι ο εκδοχέας έχει την έδρα του ή η μεταβιβασθείσα επιχείρηση, εγκατάσταση, ή το τμήμα επιχείρησης ή εγκατάστασης παραμένει εντός του πεδίου εδαφικής εφαρμογής της Συνθήκης.

Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται όταν το αντικείμενο της μεταβίβασης αποτελείται αποκλειστικά από ένα ή περισσότερα ποντοπόρα σκάφη.».

Άρθρο 6

Επίπεδο προστασίας

Η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν μπορεί, σε καμία περίπτωση, να αποτελέσει λόγο για την υποβάθμιση του γενικού επιπέδου προστασίας των προσώπων που αφορά η παρούσα οδηγία, το οποίο παρέχεται ήδη από τα κράτη μέλη στους τομείς που διέπονται από τις οδηγίες 2008/94/EK, 2009/38/EK, 2002/14/EK, 98/59/EK και 2001/23/EK.

Άρθρο 7

Υποβολή έκθεσης από την Επιτροπή

Η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τους κοινωνικούς εταίρους σε επίπεδο της Ένωσης, υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την υλοποίηση και την εφαρμογή των άρθρων 4 και 5 το αργότερο έως τις 10 Οκτωβρίου 2019.

Άρθρο 8

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο έως τις 10 Οκτωβρίου 2017. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν αυτές τις διατάξεις, αυτές περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι μέθοδοι συμπερίληψης της παραπομπής αυτής καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 9

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 10

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 6 Οκτωβρίου 2015.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
N. SCHMIT